

Povzetek glavnih rezultatov

Gradbeništvo in turizem. Tu lahko gradimo trdno podlago za projekte Interreg III in s tem utrdimo gospodarstvo na obeh straneh severnega Jadranskega morja. Podlag za tako razmišljanje je veliko.

- *Obe področji predstavljata glavno gospodarsko in proizvodno bogastvo Beneške pokrajine in slovenskih regij, predvsem Goriške in Obalno-Kraške.*
- *Pomembni sta zaradi indeksov specializacije, ki so višji od lokalnega povprečja.*
- *Predstavljata največji vir za nova delovna mesta, tako v absolutni vrednosti kot v odstotkih.*

Poleg tega bi lahko z integracijo pridobili na prednostnih povezavah med gradbeništvom in turizmom, pri čemer je slednji pogosto pospeševalec razvoja prvega.

SPLOŠNI PREGLED

Sedaj bomo poskušali podrobneje in natančneje utemeljiti tisto, kar smo pridobili iz raziskave. Začnimo pri empiričnem podatku: iz raziskave na vzorcu beneških podjetij in obeh slovenskih regij, dobimo precej jasno podobo. Na gradbeništvo in na turizem vezana podjetja obeh strani predstavljajo najmočnejša področja novih zaposlitev v letu 2004. Majhna razlika je le pri nekoliko obsežnejši gradnji na beneškem delu, medtem ko je v slovenskih obmejnih regijah nekoliko močnejši turizem.

Ostala proizvodna področja precej zaostajajo, čeprav beneška podjetja s področja tekstilne, oblačilne, čevljarke ter kemične industrije, predstavljajo četrtno potreb po novih zaposlitvah v letu 2004; tudi v Sloveniji se kemija "dobro drži" (10% novih zaposlenih), kar je blizu odstotkom na področju metalurgije in strojništva.

Za gradbeništvo in turizem so tudi napovedi pozitivne, ker omenjeni področji predstavljata pomembno postavko v lokalnih gospodarstvih. Po podatkih lahko Beneška pokrajina računa na skoraj 10.000 lokalnih gradbenih podjetij, kar predstavlja skoraj 14% vseh v Pokrajini, sledita pa trgovina in kmetijstvo. Med prednostnimi gospodarskimi področji Beneške pokrajine so gotovo na turizem vezane dejavnosti: hoteli, restavracije in turistične storitve, ki s svojimi več kot 5.000 lokalnimi enotami, pokrivajo pomembnih 7,3%.

Situaciji v Benetkah je podobna tudi situacija na drugi strani Jadranskega morja. Tudi v Goriški in Obalno-Kraški regiji predstavljata gradbeništvo in turizem visok delež v lokalni gospodarski strukturi (prvo 9, drugo pa 11%).

Poleg tega pa sta gradbeništvo in turizem na Beneškem ter v čezmejnih slovenskih regijah, bolj specializirana kot sicer velja za nacionalna povprečja.

V letu 2004 so najbolj iskale poklicne profile za omenjeni dve področji. V slovenskih regijah je brez dvoma najbolj iskan kvalificiran delavec; ta poklicni profil iščejo predvsem gradbena podjetja, naslednji profil pa je turistični delavec, v Beneški pokrajini pa iščejo predvsem gradbene delavce.

Iz raziskave izhaja, da v Benetkah iščejo predvsem nekvalificirane delavce: glavni področji sta tudi tu gradbeništvo in turizem, čeprav ne smemo zanemariti potreb v tekstilnih in čevljarških podjetjih ter v kemični industriji.

Glede ostalih poklicnih profilov pa so možnosti za zaposlitev občutno manjše. V Beneški pokrajini iščejo predvsem profile s srednjo šolo (najbolj v turizmu), v Sloveniji pa administrativne in visoko izobražene kadre (gradbeništvo in turizem).

Večina vprašanih podjetnikov je izjavila, da bodo predvidoma in v glavnem zaposlovali za določen čas, pri čemer bo pomembna prednost profila njegova fleksibilnost. V Beneški pokrajini je ta usmeritev zelo prisotna, v Sloveniji pa je več zaposlitev za nedoločen čas.

Vse prej povedano lahko na kratko povzamemo takole: v letu 2004 bo tako na Beneškem kot v slovenskih obmejnih regijah največ novih zaposlitev v gradbeništvu, turizmu, manj pa tudi v kemični industriji. Podatek je še pomembnejši, če upoštevamo gospodarski pomen omenjenih področij za lokalna gospodarstva na obeh straneh. Najbolj iskani profili na Beneškem bodo nekvalificirani delavci, v Sloveniji pa kvalificirani, najbolj verjetna oblika zaposlitvene pogodbe pa bo za določen čas.

OBMOČJA BOLJ PODROBNO

Za bolj poglobljeno analizo stanja na omenjenih ozemljih ter za razporeditev predvidenega zaposlovanja, se moramo osredotočiti na tista področja, ki nudijo največ delovnih mest: gradbeništvo, turizem in kemična industrija.

Gradbeništvo

Najverjetnejše destinacije za nove delavce v gradbeništvu na Beneškem so podjetja v krajih Dolo, Mirano in v samih Benetkah, manj možnosti vidimo v krajih Portogruaro in San Donà di Piave. Goriška in Obalno-Kraška regiji pa kažeta precejšnje ravnotežje.

Za razliko od krajev Mirano in Dolo, Benetke niso specializirane za gradbeništvo, zato gredo pozitivne ocene predvsem v smeri prvih dveh krajev.

V Beneški pokrajini iščejo največ kvalificiranih delavcev prav za Dolo in Mirano, na slovenski strani pa je to Goriška. San Donà di Piave išče največ nekvalificiranih delavcev.

Turizem

Po pričakovanjih gre levji delež s področja turizma Benetkam, sledita Dolo in Chioggia; posebno zanimiv je podatek za Chioggio, kjer je prisotnih veliko kvalificiranih delavcev. Za negativno presenečenje pa so poskrbela turistična podjetja v kraju San Donà di Piave (v zajetih občinah je namreč tudi Iesolo), kjer bo v letu 2004 malo novih zaposlitev.

Na slovenski strani prihajajo pozitivnejši znaki s turističnih podjetij v Obalno-Kraški regiji, kjer je specializacija na področju turizma trdna in dobro ukoreninjena. V Beneški pokrajini iščejo predvsem nekvalificirano delovno silo, potrebe so očitno drugačne kot pri slovenskih kolegih v Obalno-Kraški regiji, kjer iščejo predvsem kvalificirano in poklicno usposobljeno delovno silo.

Na območju Benetk so turistična podjetja izrazila potrebo po nekaj novih nekvalificiranih in kvalificiranih delavcih. Gledano absolutno pa so zahteve v Dolu (kvalificirani profili) ter v Chioggi (nekvalificirani delavci) bistveno nižje kot prav v Benetkah, kjer je povpraševanje po srednješolcih še kar dobro. Bistveno zahtevnejša so turistična podjetja Obalno-Kraške regije, ki masovno zaposlujejo poklicno specializiranih profilov.

Kemična industrija in predelava plastike

V Beneški pokrajini in v obeh slovenskih regijah predvidevajo od 10-12% novih zaposlitev, čeprav je indeks specializacije na tem področju v obeh makroregijah nižji od povprečja.

Največ možnosti za zaposlitev je v Benetkah, sledita Portogruaro in San Donà di Piave, v obeh slovenskih čezmejnih regijah pa ni zaslediti velikih razlik. Kakšne poklicne profile iščejo? Na beneški strani in na Goriškem ni veliko potreb po posebej kvalificiranih profilih. Ne smemo pa zanemariti podatka, da v Obalno-Kraški regiji nameravajo zaposliti 9% kvalificiranih profilov od vseh predvidenih zaposlitev v regiji.

Ostala področja

Doslej obravnavana področja predvidevajo tako na Beneškem kot v obeh slovenskih regijah precejšen odstotek novih zaposlitev. Vendar je prav, da navedemo še nekatera druga področja, kjer bo še nekaj novih delovnih mest, čeprav ne velja enako za obe strani Jadranskega morja.

V Beneški pokrajini so to področja tekstilne, oblačilne in čevljarke industrije v Miranu in v kraju Cavarzere, kjer je indeks kvalificiranih delavcev višji od italijanskega povprečja.

V obeh slovenskih regijah pa velja podobno za metalurgijo in strojništvo, čeprav znotraj precej kontradiktornega okvira. Najvišji odstotek novih zaposlenih je namreč v Obalno-Kraški regiji, medtem, ko je videti področje specializirano le na Goriškem, kjer so potrebe po novih zaposlitvah enake kar polovici vseh zaposlenih.

POKLICNI PROFILI BOLJ PODROBNO

Našo analizo bomo sedaj usmerili na kakovost zahtevanih poklicnih profilov v Sloveniji in v Beneški pokrajini. Pozornost bomo usmerili predvsem v gradbeništvo in turizem, kjer so največje potrebe po novih delavcih, a tudi napovedi predvidevajo hitrejšo proizvodno in zaposlitveno integracijo.

Gradbeništvo

Za morebitni dotok novih delavcev na Beneško ali v Slovenijo, bo ugodnejša beneška ponudba, ker iz raziskave izhaja, da tam večina podjetij načrtuje stalno zaposlitev. Tako bi povečali dotok slovenskih iz obmejnih regij, kjer prevladujejo pogodbene za določen čas.

Sicer pa imajo slovenska in beneška podjetja precej skupnih točk, saj zahtevane kvalifikacije niso posebno visoke, predvsem za delavce: osnovni zahtevani pogoji so zanesljivost in osnovno tehnično znanje. Če bi beneška gradbena podjetja želela večji dotok slovenskih delavcev, bi morala iskati predvsem tehnično usposobljene profile, ker teh na beneškem primanjkuje.

Za administrativne in vodilne kadre na področju gradbeništva se zahteva višja izobrazba – srednješolsko spričevalo pogosto ne zadošča, zahteva pa se tudi znanje jezikov (angleščina je predpogoj) in obvladovanje računalništva. Beneška podjetja imajo precejšnje težave pri pridobivanju srednješolskih profilov z ustreznimi poklicnimi znanji, slovenska podjetja pa se pritožujejo nad dejstvom, da ustrezni profili niso primerno usposobljeni za preprostejša dela.

Turizem

Slovenska in beneška turistična podjetja potrebujejo predvsem kvalificirane in nekvalificirane profile z znanjem angleškega jezika. Na slovenski strani pa je tak poklicni profil popolnejši, ker poleg angleščine obvlada še nemščino in italijanščino, pa še osnove računalništva.

Poznavanje tujih jezikov je na Beneškem in v slovenskih regijah šibka točka zaposlenih. To znanje bo ključnega pomena pri bodočih zaposlitvah. Bistvene razlike pa opazimo na področju pogodb o delu: beneški podjetniki se v primerjavi s slovenskimi, odločajo predvsem za večjo fleksibilnost pri zaposlovanju, ker je sezonskost glavna značilnost tega dela in dajejo prednost pogodbam za določen čas.

Strategija za zaposlitvene medrelacijske odnose na tem področju je torej jasna: poudarjati je treba izobraževanje in predvsem obvladovanje tujih jezikov (angleščina na Beneškem, angleščina, nemščina in italijanščina v slovenskih regijah), ne smemo pa pozabiti tudi na obvladovanje računalni.